

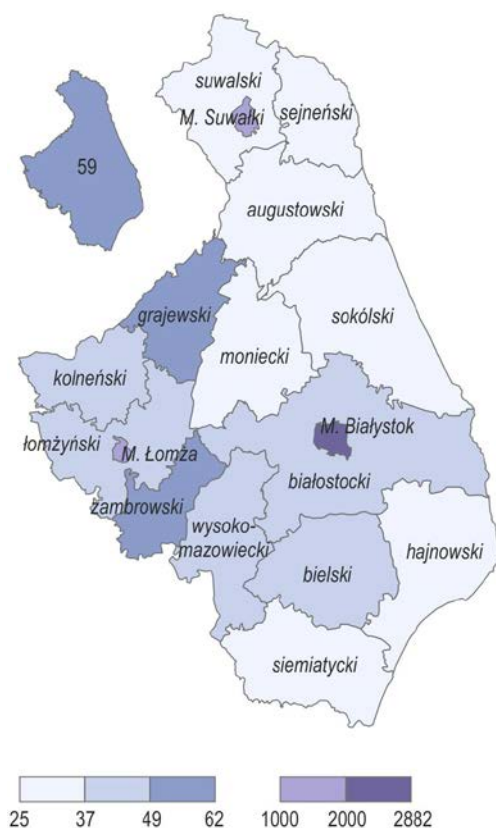
STANI RUCH NATURALNY LUDNOŚCI W WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM W 2011 R.

W poniższym opracowaniu zaprezentowano informacje o ludności faktycznie zamieszkałej na terenie województwa podlaskiego. Dane dotyczące stanu i struktury ludności oraz zastosowane przeliczenia na liczbę ludności opracowano za lata 2000–2009 na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, a od 2010 r. – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. Dane za 2010 r. zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji opracowania.

Ogólne informacje o ludności

W końcu 2011 r. w województwie podlaskim mieszkało 1201,0 tys. osób, tj. 3,1% ogółu ludności Polski.

LUDNOŚĆ NA 1 km² WEDŁUG POWIATÓW W 2011 R.
Stan w dniu 31 XII

Pod względem liczby mieszkańców województwo uplasowało się na 14 miejscu w kraju, a mniejszą liczbę ludności zanotowano tylko w województwach opolskim i lubuskim. Średnia gęstość zaludnienia, tj. liczba osób przypadająca na 1 km², wyniosła na Podlasiu 59 (w Polsce – 123). Wskaźnik ten wykazywał znaczne zróżnicowanie przestrzenne na terenie województwa – najwyższy odnotowano w Białymstoku i Łomży (odpowiednio 2882 i 1931 osób na 1 km²), zaś najniższy – w powiatach: sejneńskim, suwalskim i hajnowskim (odpowiednio 25, 28 i 29 osób na 1 km²).

Ludność miejska (skupiona w 40 miastach zlokalizowanych na terenie Podlasia – w 2011 r. wyodrębnione zostało nowe miasto Czyżew) w omawianym okresie liczyła 724,0 tys. osób i stanowiła 60,3% ogółu mieszkańców województwa, tj. o 0,1 p.proc. więcej niż przed rokiem. Taka wartość wskaźnika urbanizacji (podobnie jak rok wcześniej) umiejscowiła województwo podlaskie na 9 pozycji w kraju, gdzie udział ludności miejskiej wyniósł w omawianym okresie 60,7%. W końcu 2011 r. tereny wiejskie w województwie zamieszkiwało 477,0 tys. osób (wobec 478,6 tys. osób rok

wcześniej). Odsetek ludności wiejskiej (wskaźnik ruralizacji) osiągnął poziom 39,7%, co oznacza spadek o 0,1 p.proc. w stosunku do zanotowanego przed rokiem. Udział mieszkańców wsi w ogólnej liczbie ludności Polski w końcu 2011 r. był niższy i wyniósł 39,3%. W analizowanym okresie (podobnie jak w 2010 r.) województwo podlaskie zajmowało pod tym względem 8 miejsce w kraju.

Tabl. 1. Podstawowe dane demograficzne

Wyszczególnienie	2010	2011	
		województwo podlaskie	Polska
Ludność ^a	1203448	1200982	38538447
miasta	724826	724027	23385828
wieś	478622	476955	15152619
w tym kobiety	616081	614904	19883870
Kobiety na 100 mężczyzn ^a	105	105	107
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej ^a	60	59	123
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym ^a	57,3	57,0	55,8
Małżeństwa:			
w liczbach bezwzględnych	7003	6294	206471
na 1000 ludności	5,82	5,24	5,36
Rozwody:			
w liczbach bezwzględnych	1937	1883	64594
na 1000 ludności	1,61	1,58	1,69
Separacje	105	107	2843
Urodzenia żywe:			
w liczbach bezwzględnych	11928	11155	388416
na 1000 ludności	9,90	9,28	10,08
Zgony:			
w liczbach bezwzględnych	11814	11647	375501
na 1000 ludności	9,81	9,69	9,75
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	4,53	4,84	4,73
Przyrost naturalny:			
w liczbach bezwzględnych	114	-492	12915
na 1000 ludności	0,09	-0,41	0,34
miasta	1,93	1,21	0,01
wieś	-2,68	-2,86	0,84
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały:			
w liczbach bezwzględnych	-1516	-1974	-4334
na 1000 ludności	-1,26	-1,64	-0,11

^a Stan w dniu 31 XII.

Pomimo że rok 2011 był w Polsce czwartym z kolei, w którym odnotowano dodatni przyrost rzeczywisty ludności (przez okres wcześniejszych 11 lat liczba mieszkańców naszego kraju zmniejszała się), to w województwie podlaskim w analizowanym roku po raz kolejny stwierdzono ubytek rzeczywisty ludności. Obserwowany na przestrzeni lat 2000–2007 i w 2011 r. ujemny przyrost rzeczywisty ludności spowodował, że w porównaniu ze stanem stwierdzonym w 2000 r. liczba Podlasiaków zmniejszyła się o 9,7 tys. osób. O spadku liczby mieszkańców naszego województwa zdecydowało utrzymujące się od wielu lat ujemne saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały, a także niska liczba urodzeń. W 2011 r. odnotowano na

Podlasiu (po 3 poprzednich latach charakteryzujących się większą liczbą urodzeń żywych niż zgonów) ujemny przyrost naturalny ludności¹. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców województwa ukształtował się on na poziomie minus 0,41 (wobec 0,09 w roku poprzednim) i nadal wyraźnie odbiegał od wskaźnika ogólnokrajowego wynoszącego 0,34 (w 2010 r. – 0,90). Warto zwrócić uwagę na fakt, iż w miastach województwa podlaskiego wskaźnik przyrostu naturalnego (w przeliczeniu na 1000 mieszkańców) przyjął wartość dodatnią i wyniósł 1,21, podczas gdy na terenach wiejskich w dalszym ciągu był ujemny i ukształtował się na poziomie minus 2,86. W Polsce w 2011 r., zarówno w miastach jak i na wsi, stwierdzono dodatni wskaźnik przyrostu naturalnego i wyniósł on odpowiednio 0,01 i 0,84.

Struktura ludności według płci w województwie podlaskim od kilku lat nie ulega większym zmianom. W ogólnej liczbie mieszkańców nieznacznie przeważają kobiety, które w końcu 2011 r., tak samo jak przed rokiem, stanowiły 51,2% ogółu ludności województwa. W omawianym okresie współczynnik feminizacji (liczba kobiet na 100 mężczyzn) ukształtował się na poziomie identycznym jak rok wcześniej (i w latach poprzednich) osiągając wartość 105, zaś w podziale na miasta i wieś – odpowiednio 110 i 98. Wskaźnik ten zmieniał się również w zależności od wieku. Wśród osób do 50 roku życia na 100 mężczyzn przypadało 95 kobiet i tylko w pojedynczych rocznikach występowała liczebna przewaga mężczyzn. Powyżej tego wieku pań było zdecydowanie więcej niż panów (współczynnik feminizacji wyniósł 126), przy czym w najstarszej grupie wiekowej (70 lat i więcej) na 100 mężczyzn przypadały aż 173 kobiety.

Wiek środkowy² mieszkańców województwa podlaskiego z roku na rok jest coraz wyższy. W końcu 2010 r. połowa ludności województwa nie przekroczyła 38,0 lat, podczas gdy rok później statystyczny mieszkaniec Podlasia był w wieku 38,4 lat. Wiek środkowy kobiet w 2011 r. wyniósł 40,4 lat (w 2010 r. – 40,0 lat), a mężczyzn – 36,6 lat (w 2010 r. – 36,3 lat). Ludność zamieszkała na terenach wiejskich Podlasia jest starsza od mieszkańców miast. W końcu 2011 r. połowa populacji osób mieszkających na wsi nie osiągnęła wieku 38,9 lat (rok wcześniej – 38,6 lat), natomiast w miastach – 38,1 lat (przed rokiem – 37,7 lat). Jest to sytuacja odwrotna do notowanej w kraju, gdzie ludność miejska jest starsza niż zamieszkująca tereny wiejskie (w 2011 r. mediana wieku ludności ogółem w Polsce przybrała wartość 38,4 lat, przy czym w miastach ukształtowała się na poziomie 39,6 lat, a na wsi – 36,6 lat).

*Tabl. 2. Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym
Stan w dniu 31 XII*

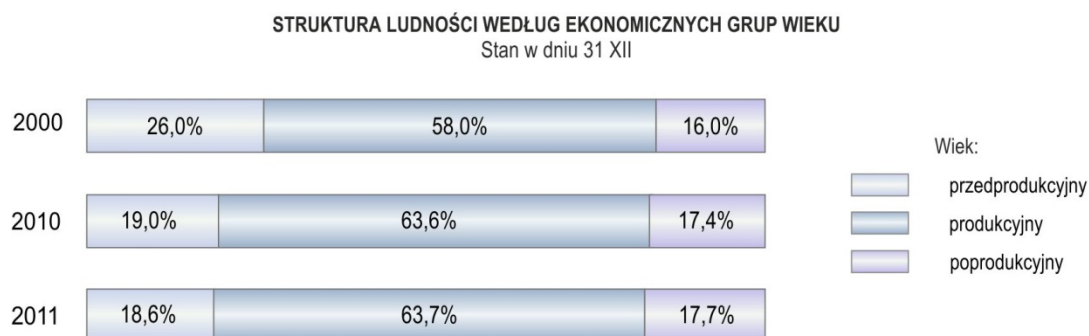
Wyszczególnienie	2010	2011	2010	2011
	w liczbach bezwzględnych		w odsetkach	
O g ó ł e m	1203448	1200982	100,0	100,0
w wieku:				
Przedprodukcyjnym	229068	223301	19,0	18,6
Produkcyjnym	764843	764749	63,6	63,7
mobilnym	481824	480561	40,1	40,0
niemobilnym	283019	284188	23,5	23,7
Poprodukcyjnym	209537	212932	17,4	17,7

¹ Przyrost naturalny ludności – różnica między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

² Wiek środkowy (mediana wieku) – oznacza, że połowa populacji nie osiągnęła tego wieku, a druga połowa go przekroczyła.

Rezultatem przemian w procesach demograficznych (depresja urodzeniowa notowana w latach dziewięćdziesiątych poprzedniego oraz na początku obecnego stulecia) jest sukcesywne zmniejszanie się liczby dzieci i młodzieży (w wieku 0–17 lat). Dane wskazują, że nastąpił dalszy spadek liczby osób w wieku poniżej 18 lat, które w końcu 2011 r. stanowiły 18,6% ogólnej populacji mieszkańców województwa podlaskiego wobec 19,0% rok wcześniej. Podobną prawidłowość można zauważyć wśród dzieci i młodzieży w wieku poniżej 15 lat, których udział w ogólnej liczbie ludności w końcu 2011 r. obniżył się do 14,9% (z 15,1% w roku poprzednim).

Zmiany można zaobserwować również wśród osób w wieku produkcyjnym (kobiety w wieku 18–59 lat, mężczyźni – 18–64 lata). Z danych z końca 2011 r. wynika, że w stosunku do roku poprzedniego odsetek osób w wieku zdolności do pracy w ogólnej liczbie ludności wzrósł o 0,1 p.proc. (rok wcześniej – o 0,2 p.proc.). Na uwagę zasługuje fakt, że w wiek produkcyjny wkraczają coraz mniej liczne roczniki osiemnastolatków. W 2010 r. było ich 17,3 tys., zaś rok później omawianą grupę tworzyło już tylko 16,7 tys. osób. Proces starzenia się zasobów siły roboczej powodowany jest jednocześnie zwiększaniem się liczby osób w wieku niemobilnym, tj. powyżej 44 roku życia. W końcu 2011 r. udział ludności w tym wieku w ogólnej populacji osób w wieku produkcyjnym wyniósł 37,2% i był o 0,2 p.proc. wyższy niż rok wcześniej.

Obserwuje się również postępujący wzrost liczby osób w wieku emerytalnym (mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej). W końcu 2011 r. udział tej grupy ludności w ogólnej populacji osiągnął poziom 17,7% i zwiększył się o 0,3 p.proc. w stosunku do zanotowanego przed rokiem. Coraz mniej korzystne stają się relacje między poszczególnymi ekonomicznymi grupami wieku ludności, co obrazuje współczynnik obciążenia demograficznego, czyli liczba osób w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym. W końcu 2011 r. w województwie podlaskim wyniósł on 57, tj. 29 dla wieku przedprodukcyjnego i 28 dla wieku poprodukcyjnego. W 2000 r. omawiany wskaźnik osiągnął wartość 73, przy czym w przypadku osób w wieku poniżej 18 roku życia wyniósł 45, podczas gdy dla osób w wieku poprodukcyjnym ukształtował się na poziomie zbliżonym do notowanego w ostatnich latach i przyjął wartość 28. Podobne relacje między poszczególnymi grupami wieku ludności obserwowano w kraju. W końcu 2011 r. w Polsce na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 56 osób w wieku nieprodukcyjnym, tj. 29 osób w wieku do 17 lat i 27 osób w wieku emerytalnym, natomiast w 2000 r. współczynnik obciążenia demograficznego wyniósł 64, tj. 40 – w przypadku wieku przedprodukcyjnego i 24 – dla wieku poprodukcyjnego.

Małżeństwa

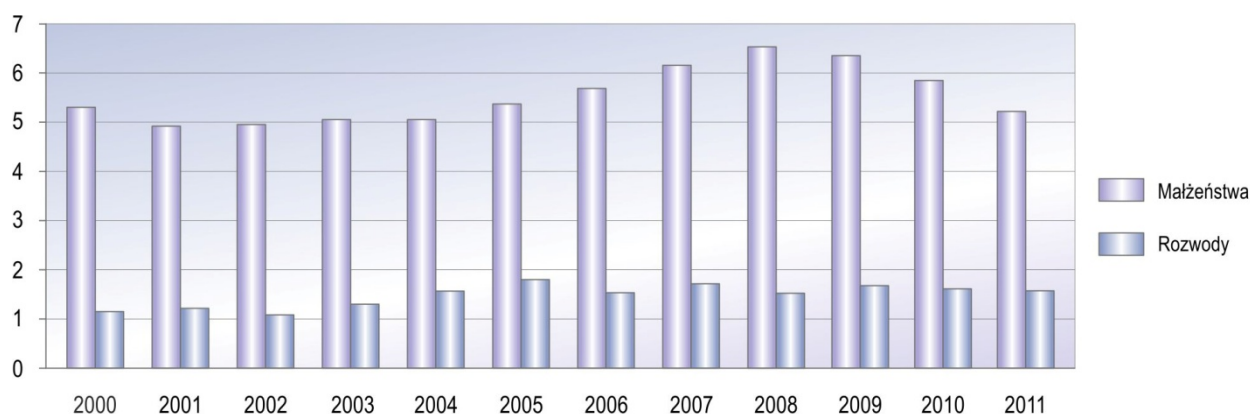
W omawianym roku na Podlasiu zarejestrowano prawie 6,3 tys. związków małżeńskich, tj. o 10,1% mniej niż rok wcześniej. Współczynnik małżeństw (liczony na 1000 ludności) zmalał do poziomu 5,2 z 5,8 przed rokiem (w kraju w 2011 r. wskaźnik ten osiągnął wartość 5,4). Częstość zawierania małżeństw w miastach i na obszarach wiejskich była zbliżona, a omawiany wskaźnik wyniósł odpowiednio 5,2 i 5,3. Sytuacja w tym zakresie nieco inaczej przedstawiała się w 2010 r., kiedy współczynnik małżeństw ukształtował się na poziomie 6,0 na terenach miejskich i 5,6 na wsi. W latach 2002–2008 liczba nowo zawieranych małżeństw rosła, zaś od 2009 r. nastąpiło załamanie tego trendu, co może mieć wpływ na liczbę urodzeń.

Średni wiek kobiet wstępujących w związek małżeński w 2011 r. wyniósł 25,9 lat (w miastach – 26,4 lat, na wsi – 25,1 lat), a dla wychodzących za mąż po raz pierwszy – 25,5 lat (odpowiednio 26,0 lat i 24,8 lat), z tym, że w przypadku panien wstępujących w związek małżeński z kawalerem – 25,4 lat (w miastach – 25,8, na wsi – 24,7 lat). Mężczyźni zawierający małżeństwo mieli średnio 27,8 lat (w miastach – 28,1 lat, na wsi – 27,4 lat) lub 27,5 lat, jeśli żenili się po raz pierwszy (odpowiednio 27,7 lat i 27,1 lat), a w przypadku kawalerów wstępujących w związek małżeński z panną – 27,3 lat (w miastach – 27,5 lat, na wsi – 26,9 lat).

W omawianym roku wśród nowo zawieranych związków, tak samo jak rok wcześniej, prawie 88% to małżeństwa pierwsze, tj. panien z kawalerami (w kraju – około 84%).

Małżeństwa wyznaniowe, czyli zawarte w kościołach i jednocześnie zarejestrowane w urzędach stanu cywilnego, stanowiły 68,2% ogółu zawieranych prawnie związków (w kraju – 64,9%). Odsetek takich małżeństw był wyższy na wsi (72,7%) niż na terenach miejskich (65,2%). Spośród 4293 małżeństw wyznaniowych aż 3906 zawarto w kościele katolickim, a w pozostałej grupie największy udział miały związki zawierane w polskim autokefalicznym kościele prawosławnym (368 małżeństw).

MAŁŻEŃSTWA I ROZWODY NA 1000 LUDNOŚCI

Rozwody i separacje

W 2011 r. w województwie podlaskim zostały orzeczone prawomocnie przez sądy 1883 rozwody, co w porównaniu z poprzednim rokiem oznacza spadek o 2,8% (w miastach – o 2,1%, a na wsi – o 5,2%). Liczba rozwodów na terenach miejskich jest zdecydowanie wyższa niż na wsi. W 2011 r., podobnie jak rok wcześniej, prawie 80% ogółu rozwodów dotyczyło mieszkańców miast, a w ponad 2/3 przypadków powództwo o rozwód wniosła kobieta. Wina najczęściej nie była orzekana (65,2% przypadków), a orzeczenie roz-

wodu z winy żony nastąpiło jedynie w 3,4% przypadków. Najbardziej popularną przyczyną rozwodu była deklaracja małżonków o niezgodności charakterów (wyłącznie – co czwarta przyczyna wszystkich rozwodów, a w połączeniu z innymi przyczynami – co trzecia), kolejne powody to alkoholizm (wyłącznie – 11,6% wszystkich rozwodów, a w połączeniu z innymi przyczynami – 23,5%) oraz zdrada lub trwały związek uczuciowy z inną osobą (wyłącznie – 11,1% wszystkich rozwodów, a w połączeniu z innymi przyczynami – 23,5%).

Wśród małżeństw rozwiedzionych w 2011 r. 60,5% w momencie rozwodu wychowywało dzieci w wieku do 18 lat (odpowiednio w mieście 60,5%, a na wsi 60,6%). Liczba tych dzieci wyniosła 1673. Do wspólnego ich wychowywania zobowiązało się prawie 68% rozwiedzionych małżeństw posiadających małoletnie dzieci, tylko w przypadku 28,7% sąd przyznał opiekę nad dziećmi wyłącznie matce, a jedynie nieco w ponad 2% przypadków – wyłącznie ojcu.

W 2011 r. w województwie podlaskim sądy orzekły 107 separacji, czyli o 2 (o 1,9%) mniej niż przed rokiem. W analizowanym okresie wobec małżeństw zamieszkałych w miastach zostały orzeczone 82 separacje (o 7,9% więcej niż rok wcześniej), natomiast na wsi orzeczono ich 25 (o 13,8% mniej niż w roku poprzednim).

Rok 2011 był siódmym z kolei od momentu wprowadzenia instytucji separacji, w którym sądy orzekały jej zniesienie. W województwie podlaskim, identycznie jak przed rokiem, miało miejsce 9 takich przypadków.

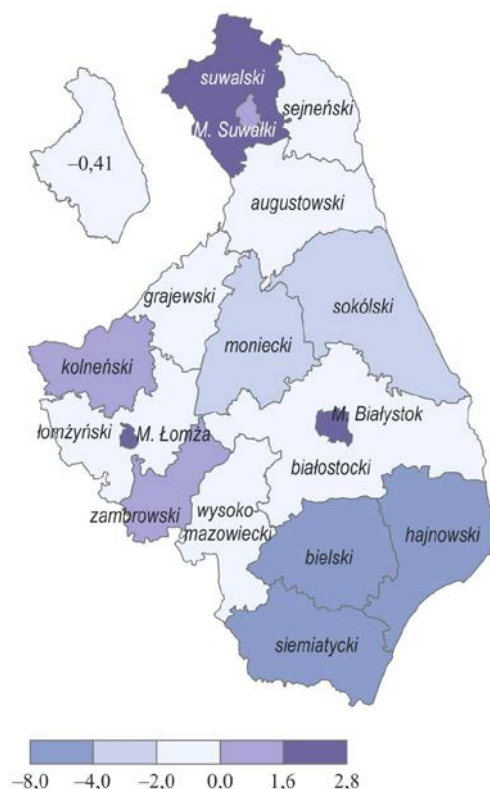
Urodzenia

W 2011 r. w województwie podlaskim zanotowano 11155 urodzeń żywych, tj. o 6,5% (o 773 urodzenia) mniej niż w roku poprzednim i o 7,7% mniej niż w 2000 r.

Współczynnik urodzeń (liczba urodzeń żywych przypadająca na 1000 ludności) w omawianym roku wyniósł 9,28 (w kraju – 10,08), podczas gdy w 2010 r. ukształtował się na poziomie 9,90. Na Podlasiu w miastach na 1000 ludności przypadało 10,12 urodzeń żywych, natomiast na wsi – 9,52. Na terenach wiejskich najniższy współczynnik urodzeń stwierdzono w gminie Krynki (1,30), a biorąc pod uwagę wyłącznie miasta – w Drohiczynie (3,72). Najwięcej urodzeń w przeliczeniu na 1000 ludności zanotowano w gminie Wiązjny (15,20) i mieście Szepietowo (13,35).

Najbardziej korzystną sytuację demograficzną określa współczynnik dzietności³ (gwarantujący prostą zastępowalność pokoleń) kształtujący się na poziomie 2,1–2,15, tj. kiedy na 10 kobiet w wieku 15–49 lat przypada średnio 21 urodzo-

PRZYRÓST NATURALNY NA 1000 LUDNOŚCI WEDŁUG POWIATÓW W 2011 R.

³ Współczynnik dzietności – liczba dzieci, które urodziłyby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat), przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłyby z intensywnością obserwowaną w badanym roku.

nych dzieci. Jest to wielkość optymalna, określana jako korzystna dla stabilnego rozwoju demograficznego. W 2011 r. w województwie podlaskim współczynnik dzietności osiągnął wartość 1,227, podczas gdy w 2010 r. wyniósł 1,309. Podobnie jak przed rokiem, był on niższy od wskaźnika ogólnokrajowego, który w 2011 r. ukształtował się na poziomie 1,297. W miastach województwa podlaskiego w omawianym roku wyniósł on średnio 1,129 dzieci, natomiast na wsi – 1,400.

Ogólny współczynnik płodności⁴ w 2011 r. osiągnął na Podlasiu poziom 37,54 (w Polsce – 40,96), podczas gdy rok wcześniej wyniósł 39,76. Wyższą płodność obserwowano u kobiet mieszkających na terenach wiejskich, gdzie na 1000 pań w wieku rozrodczym przypadały prawie 42 urodzenia żywe, natomiast w miastach – 35. W skali kraju współczynniki te ukształtowały się odpowiednio na poziomie 44 i 39.

Przeobrażenia demograficzne (które rozpoczęły się w latach dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku) spowodowały między innymi przesunięcie najwyższej płodności kobiet z grupy wieku 20–24 lata do 25–29 lat, a także wyraźny wzrost płodności w przedziale wiekowym 30–34 lata, będący w znacznej mierze skutkiem realizacji urodzeń wcześniej „odłożonych”. Jest to prawdopodobnie efekt wyboru, jakiego dokonują ludzie młodzi decydując się najpierw na osiągnięcie określonego poziomu wykształcenia oraz stabilizacji ekonomicznej, a dopiero potem na założenie rodziny oraz jej powiększenie. W omawianym roku współczynnik płodności kobiet w grupie wieku 20–24 lata, zamieszkałych na terenie naszego województwa wyniósł 45, w przedziale wiekowym 25–29 lat – 86, a w grupie wieku 30–34 lata – 70 (w Polsce w tych grupach wiekowych ukształtował się on odpowiednio na poziomie: 51, 89, 71). Konsekwencją zmiany zachowań prodrodzinnych jest także podwyższanie się średniego wieku rodzenia dziecka, który w 2011 r. wyniósł 28,8 lat, a u rodzających po raz pierwszy – 26,7 lat. Dla porównania, w roku poprzednim wiek ten był niższy i osiągnął poziom odpowiednio 28,4 lat i 26,4 lat. Urodzenia z matek nastoletnich (poniżej 20 roku życia) w 2011 r. stanowiły prawie 4% ogółu urodzeń, natomiast z matek mających 35 lat i więcej – 13,0%. W 2011 r. odsetek matek legitymujących się dyplomem ukończenia szkoły wyższej osiągnął prawie 46%, natomiast ukończoną szkołę na poziomie wyższym niż zasadnicze zawodowe posiadało ponad 80% rodzących kobiet.

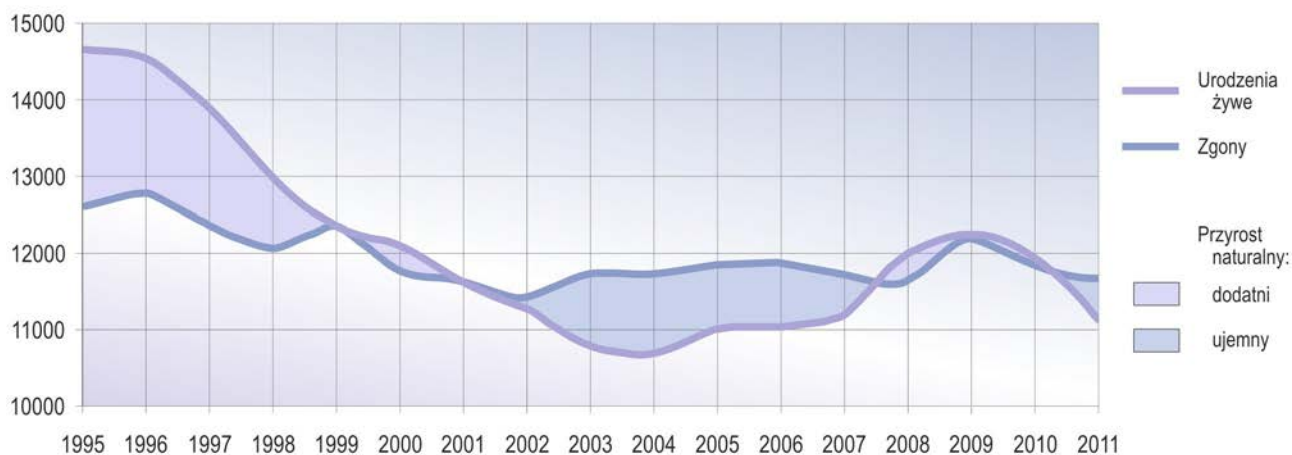
W 2011 r. w województwie podlaskim (podobnie jak przed rokiem) odnotowano 44 urodzenia martwe. Urodzenia pozamałżeńskie stanowiły 13,9% wszystkich urodzeń. Największa liczba urodzeń przypadła na miesiąc lipiec, a rozpatrując dni tygodnia – na wtorek. Zdecydowana większość to urodzenia pojedyncze (ponad 97% wszystkich urodzeń).

Dodatni przyrost naturalny (tj. większa liczba urodzeń niż zgonów), jaki miał miejsce w naszym województwie w poprzednich trzech latach, wpływał na nieco korzystniejsze kształtowanie się współczynnika dynamiki demograficznej⁵. Jednak w 2011 r. wartość tego współczynnika ponownie uległa spadkowi i wyniosła 0,958, przy czym w miastach na 1 zgon przypadało 1,153 urodzeń żywych, a na wsi – 0,769. W kraju omawiany wskaźnik osiągnął poziom 1,034 (w miastach – 1,001, a na wsi – 1,085).

⁴ Współczynnik płodności – liczba urodzeń żywych na 1000 kobiet w wieku rozrodczym (15–49 lat).

⁵ Współczynnik dynamiki demograficznej – stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

Zgony

W 2011 r. w województwie podlaskim zmarło 11647 osób, tj. o 1,4% (o 167 osób) mniej niż przed rokiem. Współczynnik umieralności (liczba zgonów na 1000 ludności) ukształtował się na poziomie 9,69 (w Polsce – 9,75). Liczba zgonów przypadająca na 1000 mieszkańców miast wyniosła 7,91, a wsi – 12,38. Biorąc pod uwagę wyłącznie wieś, najwyższy współczynnik umieralności zanotowano w gminie Kleszczele (30,58), a uwzględniając tylko miasta – w Rajgrodzie (16,10). Najniższe wartości omawiany wskaźnik przyjął na terenach wiejskich w gminie Jeleniewo (6,63), natomiast analizując tylko obszar miejski – w Drohiczynie (6,51).

Wśród zmarłych przeważali mężczyźni i w 2011 r. stanowili oni 53,8% omawianej populacji (w 2010 r. – 54,3%). Połowa tych osób w momencie zgonu nie ukończyła 77,9 lat, przy czym dla kobiet wiek środkowy wyniósł 82,0 lat, zaś dla mężczyzn – 72,9 lat. W miastach województwa przeciętny wiek zmarłych osób oszacowano na 75,1 lat, a na terenach wiejskich – 80,0 lat.

W 2011 r. zarejestrowano 54 zgony niemowląt (dzieci poniżej 1 roku życia). W odniesieniu do roku poprzedniego umieralność niemowląt wzrosła do 4,84 zgonów na każde 1000 urodzeń żywych (wobec 4,53 w 2010 r.). W kraju wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 4,73.

W województwie podlaskim, podobnie jak w całej Polsce, przyczyną największej liczby zgonów były nadal choroby układu krążenia oraz choroby nowotworowe. W 2010 r. spowodowały one łącznie ponad 2/3 wszystkich zgonów (w naszym województwie – 69,2%, w Polsce – 71,4%). W omawianym roku choroby układu krążenia stanowiły przyczynę 45,5% ogólnej liczby zgonów na Podlasiu i 46,0% – w kraju. Umieralność w wyniku chorób układu krążenia jest wyższa wśród kobiet niż mężczyzn. W 2010 r. stały się one powodem 53,1% wszystkich zgonów kobiet i 39,1% – mężczyzn. Drugą ważną przyczyną zgonów, tj. choroby nowotworowe w omawianym roku spowodowały 23,7% ogółu zgonów w województwie (w kraju – 25,4%), przy czym wśród kobiet odsetek ten wyniósł 21,5%, a w przypadku mężczyzn – 25,5%. Ważną grupę stanowią również zewnętrzne przyczyny zgonów, do których zaliczane są między innymi: wypadki komunikacyjne, przypadkowe zatrucia, samobójstwa czy zabójstwa. W naszym województwie w 2010 r. były one powodem 7,1% wszystkich zgonów (w Polsce – 6,2%).

Trwanie życia

W 2011 r. na Podlasiu przeciętne trwanie życia wyniosło 73,3 lat w przypadku mężczyzn oraz 81,8 lat dla kobiet. W skali kraju wskaźniki te były niższe i kształtowały się odpowiednio na poziomie 72,4 lat i 80,9 lat. Zarówno w województwie podlaskim, jak i w całej Polsce występuje zjawisko wysokiej nadumieralności mężczyzn. W omawianym roku różnica między przeciętnym trwaniem życia kobiet i mężczyzn na Podlasiu oraz w kraju była jednakowa i wyniosła 8,5 lat.

W porównaniu z początkiem lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku trwanie życia mężczyzn wydłużyło się o 6,2 lat, natomiast kobiet – o 5,0 lat (w skali kraju odpowiednio o 6,2 lat i 5,7 lat).